

OPINIE | 01 januari 2009

Bedrijfsbestuurders zijn geen ondernemers

 Leestijd van ongeveer 3 minuten 8 reacties

De topman van ABN Amro, Jan Peter Schmittmann, krijgt een vertrekpremie van 8 miljoen euro. De bank had hem 'slechts' 2,4 miljoen euro willen meegeven (één jaarsalaris inclusief bonussen) en volgens hemzelf had hij recht op 16 of 18,2 miljoen euro (verschilt per krant), maar de 52-jarige afzwaaijer vond de helft wel genoeg.

Schmittmann had gedacht topman bij de nieuwe ABN/Fortis-combinatie te worden. Dat werd echter Gerrit Zalm. Sneu voor Schmittmann natuurlijk. Maar om als troost meteen miljoenen euro's vanuit de bedrijfsruif naar de eigen zak te verplaatsen gaat wel wat ver.

Dat dit alles volgens de regeltjes is gebeurd, is niet van belang. Of eigenlijk juist wel: dat maakt het nog erger.

Daar waar diefstal legaal is geworden en op goedkeurende hoofdknikjes van (ex-)collega's kan rekenen, is veel meer aan de hand dan individueel gegraai of arrogantie. Daar is sprake van structureel bederf en een collectief verval van realiteitszin, gevoel voor sociale verhoudingen en maatschappelijke verantwoordelijkheid, en moreel en ethisch besef.

Eigenlijk is het met de moraal in het beursgenoteerde bedrijfsleven definitief misgegaan toen bedrijfsbestuurders zich ondernemer gingen noemen en (vooral) journalisten daar kritiekloos in meegingen.

Mensen die zich binnen een bedrijf langzaam omhoog hadden gewerkt (op zichzelf niets mis mee, iedere moeder zou er trots op zijn) werden plotsklaps als 'topondernemer' aangeduid. En ze besloten, met steun van uit vergelijkbare carrières afkomstige commissarissen, ook als zodanig te moeten worden betaald.

Echte ondernemers, de motor achter elke economie, kunnen niet genoeg verdienen. Eigen initiatief en innovatiedrang moeten worden beloond. Maar bedrijfsbestuurders in loondienst vallen daar niet onder. Dat deze topwerknemers de laatste jaren met allerlei resultaatafhankelijke financiële prikkels moesten worden aangespoord om hun werk op juiste wijze te doen, zegt genoeg. Het bewijst dat ze van moeder natuur wellicht allerlei fraais hebben meegekregen - een carrièrevriendelijk uiterlijk, ijver, vlijt, intelligentie - maar dat ware ondernemingszin niet tot hun genepakket behoort.

Neem Schmittman. Die bleef zijn werkzame leven lang (26 jaar) veilig bij dezelfde werkgever hangen, met vast pensioen, auto van de zaak en gunstige bankwerknemerhypotheek. Een eerzaam bestaan, maar geen toonbeeld van *entrepreneurial* dynamiek.

'Ondernemend' zijn staat voor uit jezelf dingen doen, op eigen initiatief en naar eigen idee. En 'ondernemen' in economische zin behelst het met eigen geld en voor eigen risico oprichten en/of leiden van een bedrijf.

Bij de mannen die zich nu topondernemer noemen is van inzet van eigen geld geen sprake. En de eventueel nog resterende onzekerheden zijn met 'altijd winst'-arbeidsvoorwaarden zodanig afgedekt en dichtgetimmerd dat zelfs ambtenaren

LAATSTE OPINIES

OPINIE | 17 oktober 2019

Liefdesbrief

OPINIE | 15 oktober 2019

Fusie tussen PostNL en Sandd: de consument en winststuring

OPINIE | 14 oktober 2019

Minder zichtbaar, maar nog altijd betrokken

OPINIE | 09 oktober 2019

Bankier van het verzet

OPINIE | 08 oktober 2019

'Do ist der Bahnhof'

[MEER OPINIES](#)

Opleidingen

 Actualiteiten inkomstenbelasting
22 oktober 2019,
Van der Valk Hotel Heerlen
€ 300.00 | PE 5
RB College

 Actief in Overnames
29 oktober 2019,
Hotel Fletcher Nieuwegein
€ 1995.00 | PE 14
Alex van Groningen

 Regiosessie Belastingplan 2020
31 oktober 2019,
Diverse locaties
€ 295.00 | PE 4
NBA Opleidingen

 Praktijkopleiding AA MKB
5 november 2019,
Roermond en Eindhoven
€ 9900.00
Avans+

anno 2009 meer op echte ondernemers lijken.

Dit alles neemt niet weg dat bedrijfsbestuurders fantastisch werk kunnen doen. Net zoals filiaalchefs van supermarkten, kapiteins op de grote vaart, voormannen in de bouw en verpleegkundigen op de intensive care. Maar die noemen zich doorgaans geen ondernemer en eisen geen (zeer geslaagde-)ondernemerssalaries, noch een bonus voor elke patiënt die ze daadwerkelijk in leven houden.

Vroeger was niet alles anders of beter. Maar sommige zaken wel, en niet eens zo lang geleden. In het boek *De Prooi*, over de teloorgang van ABN Amro, staat daarvan een mooie illustratie. Daar valt te lezen dat ABN-topman Rob Hazelhoff zich begin jaren negentig verzette tegen de toen oprukkende optiecultuur. Het waarom staat op pagina 42: *'Zijn voormalige baas en voorganger André Batenburg had hem opgevoed met de opvatting: "Je hebt een aardig salaris. Als je rijk wilt worden begin je je eigen bedrijf maar".'*

Moge 2009 op dit punt een maatschappelijk verantwoorde cultuuromslag brengen.

Wat vindt u van deze opinie?

Reacties

 0

 0

[Spelregels debat](#)

Deel dit artikel

Tom Nierop

Tom Nierop was van november 2001 tot juni 2016 hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

[Lees alles van Tom Nierop](#)

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel](#) op [MijnNBA.nl](#).

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

THEMA'S

Home

Aansprakelijkheid

Accountantsdag

Arbeidsmarkt

Fiscale actualiteiten voor accountants vertaald naar uw adviespraktijk. Schrijf nu in en ga goed voorbereid 2020 in!

6 november 2019,
23 locaties door heel Nederland
€ 325.00 | PE 5
Auxilium adviesgroep

Certified Management Accountant (Diploma CMA)

8 november 2019,
Amsterdam
€ 975.00 | PE 24
NBA Opleidingen

Nieuws	Arbeidsrecht	Assurance	Beroep met toekomst
Opinie	Corporate governance	Dag van de Financial	Derivaten
Carrière	Externe verslaggeving	Financiële instellingen	Financiering
Feiten en cijfers	Fiscaal	Flex-bv	Fraude en witwassen
Artikelen	Fraude in praktijk	ICT	Integrated reporting
	Kantoormanagement	Kwaliteit en toezicht	Lerend vermogen
	Mkb	Ondernemingsrecht	Onderzoek en wetenschap
	Opleiding	Overheid	Pensioen
	Privacy	Professioneel-kritische instelling	Publiek belang
	Samenstellen	SBR	Semi-publieke sector
	Statistical auditing	Subsidies	Van de Helpdesk

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site. [NBA.nl](#)

Akkoord